

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I TERRITORI

3158 *Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre el projecte explotació Coll de sa Grava San Miquel núm. 54, TM Montuïri (82A/2018)*

En relació amb l'assumpte de referència, i d'acord amb l'establert a l'article 41.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 3 de març de 2020,

DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL

El projecte objecte del present informe està inclòs al Grup 2 "Indústria extractiva" punt 1. "Pedreres: restauració i/o extracció" i al Grup 4 "Indústria siderúrgica i del mineral. Producció i elaboració de metalls" punt 14. "Instal·lacions permanents per fabricar aglomerats asfàltics en calent" i, punt 15. "Plantes de tractament d'àrids i plantes de fabricació de materials de construcció" de l'Annex I "Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental ordinària" de la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental a les Illes Balears (BOIB núm. 106 de 20 d'agost de 2016).

Al projecte li és d'aplicació la DT1ª de la Llei 10/2014, d'1 d'octubre, d'ordenació minera de les Illes Balears, procediment per actualitzar i regularitzar els drets miners.

A més, l'article 12 de la Revisió del Pla Director Sectorial de Pedreres de les Illes Balears (aprovat mitjançant el Decret 61/1999, de 28 de maig) estableix que els Plans de Restauració de pedreres requereixen informe preceptiu i vinculant de la Comissió Balear de Medi Ambient.

Informació del projecte

• Projecte d'explotació.

L'explotació Cantera Gravilla de Sant Miquel es troba en el terme municipal de Montuïri, s'accedeix pel quilòmetre 30 de l'autovia Palma-Manacor, per la sortida al Puig de Sant Miquel. A uns 2 km a l'est del nucli urbà de Montuïri.

És una gravera en la qual s'obtenen materials de naturalesa margo- calcària destinats al sector de la construcció.

Dins l'explotació hi ha 5 zones actives:

- Zona Nord on hi ha un front residual de més de 20 metres d'alçada molt pròxim al límit de l'autorització.
- Zona Oest amb varis fronts d'explotació d'alçada inferior a 20 m i l'apilament de la terra vegetal extreta fins a la data.
- Zona Sud: a la part occidental hi ha bancs ben definits i a la part oriental hi ha una zona de talús amb forma de "morro" de més de 40 metres d'alçada caracteritzada per ser especialment problemàtica amb condicions d'instabilitat.
- Zona Sud- est on hi ha un talús de més de 40 metres d'alçada en condicions d'instabilitat que es troba molt pròxim al límit de l'explotació.
- Zona Centre o Plaça de pedrera: superfície a cota +175,00 m on està la planta de tractament, la resta d'instal·lacions i dues plantes d'aglomerat asfàltic (propietat d'ABISA). També hi ha dues plaçes o plataformes més a cotes +150,00, que són resultat de l'aprofundiment de l'explotació.

Els paràmetres previstos al projecte d'explotació- restauració es resumeixen al següent quadre:

Paràmetre	Valor
Superfície d'autorització	18,66 ha
Volum explotable	17.848.179 t 6.864.684 m³
Angle talús final restauració	60°
Alçada talús restauració	10 m
Bermes restauració	3 m
Ritme previst	297.470 t/any

Paràmetre	Valor
Anys explotació	60
Cota actual plaça pedrera	+175,00 m i +150,00 m
Cota final plaça pedrera	+88,00 m
Volum actual de terra apilada	138.162 m ³

El projecte d'explotació es basa en dues actuacions principals:

- Primerament, l'apertura en tota la seva extensió de l'autorització minera mitjançant excavació a mig vessant.
- Seguidament aprofundir en dues etapes, primer a la zona 1 i després a la zona 2. Això permet posposar el trasllat de les instal·lacions el major temps possible.

Així, un cop arribats els fronts d'explotació cap als límits de l'autorització, la pedrera s'explotarà en curta i es definirà un buidatge tronco-cònic invertit.

Inicialment hi haurà talussos d'explotació de 20 metres d'alçada i 75° d'angle que passaran a talussos finals de restauració de 10 metres d'alçada i angle 60° amb bermes de 3 metres en la majoria de les zones de l'explotació, exceptuant la zona nord i sud-est.

L'arrancada de material es realitzarà amb perforació i voladures, sempre que el control de vibracions ho permeti, en cas contrari, s'utilitzaran mitjans mecànics.

Pel que fa als establiments de benefici l'explotació disposa d'una planta de tractament mineral: trituració, mòlta i classificació, el material obtingut s'emmagatzema en sitges o sobre el sòl. La planta està composta per: un alimentador (45 kW), una matxucadora (73,50 kW), tres garbells (58,83 kW), tres molins (349,35 kW), dos vibradors (2,20 kW) i trenta-una cintes (164,40 kW), amb una potència total de 693,28 kW.

Les instal·lacions auxiliars es componen de:

- Magatzem, banys i vestidors (sup. 293,76 m²).
- Menjador i oficina (sup. 45,86 m² i 52,71 m² respectivament).
- Quatre casetes de quadres elèctrics (sup. 67,71 m²).
- Dipòsit exterior de gasoil, de doble paret i 5.000 litres de capacitat.
- Compressor d'aire (dins el magatzem).
- Lloc de control de bàscula.
- Taller de manteniment de la maquinària mòbil i fixa.

La maquinària mòbil està formada per: dos carros perforadors, dos compressors, dos Dumpers, tres pales carregadores i dos retroexcavadores.

A més a més, a la pedrera també hi ha dues plantes d'aglomerat asfàltic (planta MARINI i planta SIM), ambdues explotades per l'empresa externa (ABISA), l'única vinculació amb l'explotador és un contracte d'arrendament del dret de superfície.

Pedrera i planta de tractament consten inscrites com a activitat potencialment contaminadora de l'atmosfera del grup B (APCA- 0040), així com també les dues plantes d'aglomerat asfàltic (APCA- 0197).

En relació amb la necessitat d'aigua, a la pedrera hi ha un pou que disposa d'una autorització vigent d'ús industrial (CAS- 1007), amb un volum anual de 23.100 m³, l'aigua extreta s'empra en els banys, vestidors i per a les operacions de reg i neteja de camions. El consum anual és de 300 m³.

Les aigües sanitàries es destinaran a una fossa sèptica que haurà d'instal·lar-se.

El volum de material que es preveu extreure al llarg de les fases d'explotació projectades es mostra al següent quadre:

Fases	Anys	Volum a extreure (m ³)
1	1 a 5	319.416
2	6 a 10	583.730
3	11 a 15	596.155
4	16 a 20	596.155
5	21 a 30	1.192.310

6	31 a 40	1.192.310
7	41 a 50	1.192.310
8	51 a 60	1.192.310
Total	60	6.864.688

El pressupost total del projecte d'explotació s'estima en 110.415.108,08 €

D'altra banda, el volum total de material que s'ha extret des de la data d'autorització i fins a l'any 2018 és de 4.820.840 m³.

• **Pla de restauració.**

Segons la documentació presentada arran de l'esmena de deficiències, les fases projectades pel desenvolupament del pla de restauració es presenten a la següent taula resum:

Fases	Termini (anys)	Sup. alterada (m2)	Sup. restaurada (m2)
1	5	154.205	2.675,39
2	5	171.896	4.013,09
3	5	171.896	4.362,54
4	5	171.896	5.331,99
5	5	171.896	3.158,57
6	5	171.896	3.860,49
7	5	171.896	2.934,57
8	5	171.896	3.309,19
9	5	171.896	647,11
10	5	171.896	0,00
11	5	171.896	46.892,12
12	5	171.896	109.414,94
13	1	171.896	0,00
Total	61	2.216.957	186.600,00

Dins la fase 1 s'inclou una subfase 0 de restauració immediata, d'un any de durada, consistent en la reposició de la vegetació perimetral en les zones on sigui necessari com poden ser les carreteres pròximes, així com l'aplicació de tècniques d'envelliment per al talús denominat "morro est".

Segons calendari, la restauració de la plaça de la pedrera es durà a terme al llarg de les fases 8, 9, 10, 11 i 12. A la fase 13 es realitzarà el desmantellament i demolició de les instal·lacions així com el tancament i clausura definitiva.

El programa de restauració previst consta de les següents accions:

- 1) Remodelat del terreny: en les zones on s'hagi arribat al límit d'autorització i que siguin molt verticals es durà a terme una primera actuació de consolidació per després remodelar els talussos de restauració amb alçades de 10 metres i 60° d'angle sempre que sigui possible.
- 2) Esmenes i millora edàfica: Després del remodelat, el terreny es repararà superficialment uns 20 cm per garantir el drenatge, per damunt de la capa de grava s'estendrà una capa de 20 cm de terres seleccionades de textura franca (procedents de l'explotació amb aport de terra argilosa-llimosa) . Per damunt de la terra franca finalment s'estendrà una capa de 20 cm de terra vegetal.
- 3) Revegetació d'espècies autòctones: en les zones de bermes es plantaran pins, en les zones de talussos un herbassar o pastures de fenàs i, estepar en la plaça de la pedrera. La plantació d'arbres i arbustos serà manual i, a les zones de talussos es realitzarà mitjançant hidrosembra o bombes de llavors. La taula següent mostra les espècies que es preveuen implantar així com el seu índex d'abundància:

Biotipo	Espècie	Índex abundància
Arbres	Pinus halepensis	65 – 75%
	Pistacia lentiscus	35 – 25 %
	Olea europaea	10 – 15 %

Biotipo	Espècie	Índex abundància
Arbustos	Cnerum tricoccum	20 – 25 %
	Phyllerea angustifolia	10 – 15 %
	Rhamnus alaternus	5 – 10 %
	Ceratonía siliqua	5 – 10 %
Lianes	Asparagus acutifolius	Ad libitum
	Asparagus horridus	10 – 15 %
	Lonicera implexa	Ad libitum
	Rubia peregrina	Ad libitum
	Smilax aspera	Ad libitum
Herbàcies	Anisarum vulgare	Ad libitum
	Brachypodium resutum	Ad libitum

4) Manteniment de la vegetació: amb reg per degoteig.

El pressupost del desmantellament de la planta de tractament mineral i de les instal·lacions és de 30.489,77 €, el desmantellament de les dues plantes d'aglomerat asfàltic és de 46.615,32 €, i el de les mesures mitigadores d'impactes i vigilància i seguiment ambiental ascendeix a 1.099.469 €.

• Estudi d'impacte ambiental

Les alternatives proposades a l'estudi d'impacte ambiental pel que fa al desenvolupament del projecte són:

1. Alternativa zero o de no actuació.
2. Alternatives d'ubicació: no procedeix atès que l'explotació objecte de regularització ja existeix.
3. Alternatives d'explotació – restauració: dins aquest apartat es valoren les alternatives en relació a 5 eixes principals:
 1. Disseny de l'explotació
 2. Mètode d'arrancada.
 3. Aprofundiment de l'explotació.
 4. Tipus de restauració morfològica.
 5. Actuacions en el "morro est"

En relació amb l'alternativa seleccionada, d'explotació – restauració, s'opta per:

1. Realitzar l'avanç de l'explotació progressant, el més aviat possible, fins al límit de l'autorització per tal que la pedrera sigui tancada. Aquest avanç es realitza mitjançant bancals per tal de facilitar la restauració. L'explotació es divideix en dues zones: la zona occidental que s'explota en els primers 40 anys i la zona oriental de l'any 40 endavant.
2. Arrancada de material amb mitjans mecànics i voladures.
3. Fer una restauració morfològica basada en un perfil final amb fronts de 10 metres d'alçada i 60° d'angle de talús amb berms intermèdies de 3 metres, aquest disseny es realitzarà per tota la pedrera a excepció de zones puntuals com poden ser: talussos ja explotats de major alçada i amb major inclinació (75°) i, la zona del "morro est".

En la zona del "morro est" les actuacions es basen en realitzar un rebliment de 4 metres d'alçada en determinades zones, aquest rebliment reduirà l'alçada final del front de 44 fins a 40 metres i li donarà estabilitat. No es pot optar per la divisió de bancs de 10 metres atès que no s'ha arribat a un acord amb el propietari de la finca veïna.

Es caracteritzen i valoren els impactes tenint en compte el medi físic, biòtic i socioeconòmic. En aquest sentit i pel que fa a les emissions de renou, s'aporta estudi acústic realitzat en data juny de 2019 en base a 8 punts de mesura localitzats als voltants de l'explotació i a l'interior de la mateixa.

En relació amb l'impacte de les plantes d'aglomerat asfàltic, l'EIA del projecte d'explotació i restauració assenyala que aquestes presenten riscos addicionals (risc d'incendis, contaminació del sòl, contaminació d'aigües per abocaments...etc) .

Es presenten mesures preventives, correctores, compensatòries i mitigadores addicionals per tal de minimitzar els efectes sobre el medi atmosfèric, sòl, fauna i flora, risc d'incendis i l'impacte visual, entre d'altres.

S'inclou un Programa de Vigilància i Seguiment Ambiental per a la fase d'obres, explotació- restauració, desmantellament i clausura.

Finalment, l'annex d'incidència paisatgística inclou estudi de la visibilitat de la pedrera des de diferents punts estratègics com són: la autovia Ma- 15, les vies secundàries, llocs d'interès com és el cas del Puig de Sant Miquel i les edificacions que es troben dins del perímetre estudiat. L'annex mostra diverses simulacions de l'estat que tindrà la pedrera al llarg de l'activitat projectada.

4. Resum del procés d'avaluació

4.1 Tramitació

El projecte objecte del present informe està inclòs al Grup 2 "Indústria extractiva" punt 1. "Pedreres: restauració i/o extracció" i al Grup 4 "Indústria siderúrgica i del mineral. Producció i elaboració de metalls" punt 14. "Instal·lacions permanents per fabricar aglomerats asfàltics en calent" i, punt 15. "Plantes de tractament d'àrids i plantes de fabricació de materials de construcció" de l'Annex I "Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental ordinària" de la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental a les Illes Balears.

4.2 Fase d'informació pública i de consultes

Al BOIB núm. 157 de 23 de desembre de 2017 es realitza la informació pública del estudi d'impacte ambiental i els projectes d'explotació i restauració de la pedrera Es Coll de la Grava de Sant Miquel (núm. 54) durant un termini de trenta dies comptadors a partir de l'endemà de la publicació.

Durant l'exposició pública es van consultar les següents Administracions afectades:

- Ajuntament de Montuïri.
 - Consell Insular de Mallorca. Departament de Territori i Infraestructures.
 - Direcció General de Salut Pública i Participació. Departament de Protecció de la Salut.
 - Direcció General de Recursos Hídrics. Servei d'Aigües Superficials.
 - Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat. Departament de Medi Natural:
- Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl.
 - Servei de Protecció d'Espècies.
- Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic. Secció de Contaminació Atmosfèrica.

Amb posterioritat es va sol·licitar informe al Servei d'Estudis i Planificació de la DG de Recursos Hídrics.

A data de realització del present informe s'han rebut informes de:

- Servei de Salut Ambiental, de data 26 de gener de 2018 amb sentit favorable amb condicionants.
- Servei de Protecció d'Espècies, de data 31 de gener de 2018 amb sentit favorable.
- Secció d'Atmosfera, de data 4 de gener de 2018 amb sentit d'incompliments.
- Servei d'Ordenació del Territori, de data 12 de març de 2018 amb sentit d'esmena de deficiències.
- Servei d'Estudis i Planificació, de data 18 de novembre de 2019 amb sentit favorable amb condicionants.

A més a més, al tràmit d'avaluació s'ha tingut en compte la al·legació realitzada pel Sr. Josep Francesc Conrado de Villalonga propietari de la finca de Son Collell, confrontat amb l'explotació.

No s'han realitzat consultes transfronteneres al no considerar-se necessari.

4. Elements significatius de l'entorn del projecte

La superfície objecte del projecte d'explotació- restauració es troba inclosa, amb excepció d'una petita part a la zona nord- oest, dins zona qualificada amb interès miner (ZIM) .

Així mateix està fora de zones protegides per la Llei 1/1991 d'espais naturals i règim urbanístic a les àrees d'especial protecció de les Illes Balears i fora de Xarxa Natura 2000. Segons el PTI de Mallorca està inclosa dins àrea de protecció territorial de carreteres (APT) , dins àrea de prevenció de riscos d'incendis, en zona amb vulnerabilitat d'aqüífers moderada a alta i, fora dels perímetres de restriccions de pous de captació d'aigua de proveïment urbà.

Els materials que conformen el substrat de la zona segons l'IDEIB són: dolomies triturades amb calcàries a sostre d'edat Triàsic Superior – Juràssic Inferior.

5. Consideracions tècniques

1. Segons Resolució de regularització de les dades de l'explotació signada en data 17 de juny 2017, la superfície autoritzada és de 188.656,90 m², l'explotable és de 177.388,34 m² i el volum total de material de 6.864.684 m³. Així mateix, es marca com a data final de restauració el 9 d'octubre de 2076.

Pel que respecta a les dues plantes d'aglomerat asfàltic es fa constar que:

"... s'han regularitzat com a establiments de benefici miner i queden sota la responsabilitat, a tots els efectes, de l'explotador de la pedrera i entren a formar part de l'explotació".

2. En data 31 de juliol de 2017 el president de la CMAIB va resoldre no subjectar a avaluació d'impacte ambiental ordinària el Projecte d'utilització de RAP (Reclaimed Asphalt Pavement) dins un procés productiu existent de fabricació de mescles bituminoses en calent, a la Planta Marini, ubicada a la pedrera Es Coll de Sa Grava, amb dos condicionats:

1. L'aigua que s'utilitzi per al reg dels aplecs de materials i els accessos (per evitar la generació de pols) haurà ser preferentment amb aigua depurada o regenerada. En el cas que aquesta opció no sigui possible i l'aigua s'extregui d'un pou, aquest haurà d'estar autoritzat expressament per aquest ús, per part de la DG de Recursos Hídrics o bé provenir d'un altre tipus de subministrament autoritzat.

2. En el moment en què es regularitzi la pedrera on es desenvolupa aquest projecte (Pedrera Es Coll de Sa Grava Sant Miquel) per la Disposició Transitòria segona de la Llei 10/2014 d'1 d'octubre d'ordenació minera de les Illes Balears (LOMIB), s'haurà d'avaluar ambientalment la totalitat del procés productiu d'aglomerats asfàltics que es duu a terme a les instal·lacions existents (tant a la Planta Marini com a la Planta SIM), del qual el reciclatge de RAP en forma part. Per tant aquesta Resolució que formula l'Informe d'Impacte Ambiental, s'emet sense perjudici de la Declaració d'impacte Ambiental favorable de la regularització de la pedrera i de les dues plantes de fabricació d'aglomerat asfàltics. En cas contrari aquesta activitat haurà de deixar de realitzar-se dins l'àmbit de la pedrera objecte de regularització.

3. En quant a la restauració projectada l'estudi d'impacte ambiental indica el següent:

"El plan de restauración geomorfológica y ecológica es en sí mismo, la medida más ambiciosa e importante de corrección sobre las actividades desarrolladas durante la explotación".

En aquest sentit es considera que la restauració proposada no es pot anomenar geomorfològica- ecològica atès que, el resultat de la morfologia final són formes ortogonals, molt anguloses i abruptes amb desnivells de fins i tot 100 metres d'alçada en 95 metres de recorregut horitzontal, que no es troben presents en l'entorn proper i que en conjunt són el resultat de la premissa d'obrir tota l'explotació fins arribar als límits de l'autorització.

Arran de l'esmena de deficiències feta pel Servei d'Assessorament Ambiental es justifica que:

«[...] la parcela tiene una forma geométrica que no se puede modificar y que condiciona la forma del hueco y sus dimensiones»

Finalment recordar que una restauració geomorfològica és aquella que té com a finalitat el disseny i construcció de formes de terreny que imitin la morfologia i dinàmica de les formes naturals en aquelles zones on el relleu ha estat transformat. Amb aquest disseny de formes naturals s'afavoreix la recuperació dels processos i la funcionalitat dels ecosistemes, és a dir, una restauració ecològica.

4. Pel que respecta al talús residual d'alçada actual superior a 40 metres, anomenat «morro este», es justifica la seva presència final per diversos motius:

4.1. La gran quantitat de material de rebliment necessari per crear talussos artificials que redueixen la seva alçada. Pel que fa a l'origen d'aquests materials de rebliment s'indica que no es poden utilitzar RCDs perquè això implicaria convertir la pedrera en un abocador, a més a més no hi ha prou terres d'excavació procedents d'obres i tampoc es pot emprar el propi recurs natural extret atès la pèrdua de volum de reserves que això suposaria.

4.2. El talús només és visible en la seva part superior i des d'una posició elevada de l'observador.

4.3. Tècnicament no queda assegurada l'estabilitat dels talussos i bermes creats sobre el front del talús.

4.4. Es proposa com a mesura addicional, per a la seva integració paisatgística, l'aplicació de tints naturals en superfície amb la finalitat de simular la roca meteoritzada.

Arribats a aquest punt cal recordar que, segons l'actual Pla Director de Residus No Perillosos de l'illa de Mallorca (BOIB núm. 81 de 18 de juny de 2019) es manté vigent la DA 3ª i 4ª del Pla Director Sectorial per a la Gestió dels Residus de Construcció- Demolició , Voluminosos i Pneumàtics Fora d'Ús de l'illa de Mallorca, on la disposició addicional 3ª cita textualment que:

Els residus de construcció - demolició que tinguin la consideració d'inerts nets (desmuntats i terres no contaminades) es poden destinar directament a la restauració de pedreres.

Amb tot l'exposat, es considera que no està justificada ambientalment ni tècnicament la presència final del talús "morro est" i que la mesura addicional proposada d'aplicació de tints naturals resulta insuficient, poc efectiva i per tant inadequada.

4. L'homogeneïtat en els paràmetres del sistema talús-berma projectat, amb alçades de 10 m, angles de 60° i berms de 3 m d'amplada per gairebé tota la superfície, amb l'excepció de les zones on hi ha talussos de més envergadura, es considera poc efectiva a efectes d'integració paisatgística atès que s'afavoreix la linealitat, continuïtat i monotonia dels fronts de restauració des de la cota superior 198,0 m fins a la cota inferior projectada de (88,0 m) .

5. Arribats a l'any 40, el trasllat previst de la planta de tractament mineral i les plantes d'aglomerat asfàltic a la plaça de la pedrera (cota 88,0 m) suposa que n'estiguin en funcionament per un termini de 20 anys més en una zona que, segons les idealitzacions i la planimetria aportades, estarà limitada a nord, oest i sud per àrees ja restaurades amb els conseqüents impactes ambientals derivats del trànsit de camions per pistes que es dissenyen per zones ja restaurades o de les emissions de pols, partícules, gasos i renous associats a les plantes.

6. Segons l'estudi acústic de juny de 2019, el punt 2 de mesura no compleix amb els valors d'emissions establerts per normativa com a conseqüència de la proximitat, al límit de la parcel·la, d'un compressor necessari per dur a terme les perforacions. El croquis dels punts de mesura realitzats ubica el punt 2 a escassos 60 m d'un habitatge i a uns 15 m del límit de la seva parcel·la.

7. Les simulacions referents a l'estat que tindrà la restauració al llarg de les fases projectades es consideren idealitzacions que no tenen res a veure amb la ubicació real ja que, l'entorn en el qual s'inclouen, és més propi d'alta muntanya que de plana com és pràcticament el cas que ens ocupa.

En aquest sentit l'annex d'incidència paisatgística associat, conclou que els factors que més influeixen en la visibilitat són: els talussos de gran verticalitat, les instal·lacions de benefici i l'elevat contrast cromàtic (zona explotada amb l'entorn) . Les zones de l'explotació que major grau d'incidència tenen en relació amb els punts d'observació estudiats (autovia Ma- 15 (zona est) , camí d'accés al Puig de Sant Miquel i el propi Puig) són:

- L'est on s'ubiquen les instal·lacions actuals (planta de tractament i plantes d'aglomerat asfàltic) .
- El sud- oest on hi ha el "morro est" amb alçades de més de 40 metres i pròxim a la verticalitat.
- Sud on hi ha talussos de més de 20 metres i pròxims a la verticalitat.

8. La taula resum de calendari del pla de restauració preveu per a la fase 9 una superfície restaurada de 647,11 m² i de 0,00 m² per a la fase 10, es a dir, 10 anys en total per restaurar una superfície de 647,11m², superfície que es considera desproporcionada en relació a la que es preveu per a la resta de fases.

Així mateix el cronograma o calendari d'execució indica que la restauració de la plaça de la pedrera es durà a terme al llarg de les fases 8, 9, 10, 11 i 12, és a dir, de l'any 38 d'ara endavant. No obstant això, la planimetria del pla de restauració no representa aquesta situació.

9. Pel que fa a la planimetria aportada aquesta no s'ajusta a les fases establertes al cronograma, es a dir, es projecten fases de restauració de 5 anys però els plànols aportats es refereixen al estat que tindrà la pedrera per a terminis de 10 anys.

10. Segons l'informe de la Secció d'Atmosfera, de data 4 de gener de 2018, en relació a les plantes d'aglomerat asfàltic (APCA- 0197) hi ha incompliments dels valors límit d'emissió (VLE) de partícules als dos forns assecadors, segons les mesures fetes per l'OCA a l'any 2015.

A data de la present proposta els informes de març i octubre de 2019 realitzats per l'OCA, conclouen que es mantenen els incompliments en els valors límits d'emissions (partícules i CO) , no obstant això l'empresa propietària proposa entre d'altres, les següents mesures amb la finalitat de donar compliment a la normativa d'emissions atmosfèriques:

- a) Fer un canvi de combustible de les plantes d'aglomerat asfàltic, de fuel- oil a gas natural. Es presenta esborrany de contracte amb Redexis i com a conseqüència se demana l'exempció d'un nou control reglamentari d'emissions fins a la connexió de la planta d'aglomerat asfàltic gestionada per ABISA al gasoducte Palma- Manacor- Felanitx. S'espera que la connexió es dugui a terme abans de juny de 2020.
- b) Realitzar la substitució dels filtres de mànigues de les dues plantes per a minimitzar l'emissió de partícules.

En relació a les mesures anteriors la Secció Atmosfera, en data 29 de novembre de 2019 informa que:

[...] el canvi de filtres no ha suposat cap millora referent a l'emissió de partícules.

Tenint en consideració que varen sol·licitar l'exempció de control d'emissió de contaminant fins al canvi de combustible, és a dir, fins a l'arribada del gasoducte a la planta, es proposa no fer cap requeriment, però mantenir aquest contaminant quan es produeixi el canvi de combustible abans comentat independentment que el combustible sigui gas natural.

L'exempció del control reglamentari atorgada per la Secció d'Atmosfera, en el seu ofici de data juliol de 2019, és fins a juny de 2020.

Sobre la base de tot l'exposat cal assenyalar que en els informes de l'OCA les mesures en les emissions de partícules i de monòxid de carboni (CO) arriben a duplicar els VLE. D'altra banda, a la CMAIB no s'ha aportat cap projecte de canvi de combustible ni es té constància que hagi estat exposat al públic juntament amb el projecte de regularització de l'explotació minera. A més a més, l'esborrany presentat manca d'efectes atès l'absència de signatura.

11. En relació a l'afecció a APT de carreteres es justifica en aquesta zona l'activitat extractiva no està prohibida atès que l'autorització minera és anterior al Pla Territorial de Mallorca.

12. Pel que fa al consum d'aigua a l'explotació, la concessió d'aigües subterrànies vigent (CAS- 1007) no és vàlida per a l'ús sanitari (dutxes i lavabos) , només per a l'ús industrial. És per això que, la persona responsable de redacció de l'EIA en addenda posterior (gener de 2018) , indica que fins no tenir l'autorització corresponent, l'aigua subministrada per oficines i banys procedirà de camions cisterna i dipòsits.

6. Conclusions

Per tot el exposat es proposa:

A) Formular la declaració d'impacte ambiental favorable a la realització del projecte d'explotació i pla de restauració, incloent planta de tractament mineral de la pedrera Es Coll de Sa Grava de Sant Miquel (núm. 54) , que forma part de les parcel·les 95, 96, 97, 98, 101, 298 i 1014, polígon 11 del terme municipal de Montuïri, promogut per Cantera Gravilla Sant Miquel, S.A., al concloure's que previsiblement no es produiran impactes adversos significatius sempre que es compleixin les mesures incloses en l'EIA, en la documentació complementària i, els condicionants següents:

- Malgrat la morfologia parcel·laria de l'autorització minera, no es podran dur a terme les formes finals ortogonals, anguloses, abruptes i encaixades atès que resulten totalment artificials i d'impossible integració paisatgística. És a dir, s'hauran d'adoptar formes més arrodonides i menys anguloses, amb l'objectiu de tractar de simular la geomorfologia de l'entorn.
- Per tal que la hidrosembra plantejada sigui el més efectiva possible i també amb la finalitat d'evitar la linealitat, continuïtat i en conseqüència l'homogeneïtat dels fronts de restauració resultants, sobretot a la meitat sud; els bancs finals projectats (alçades de 10 metres i angles de 60°) s'hauran d'alternar amb altres que tinguin menor angle i menor alçada, amb una proporció com a mínim de 2: 1. La disminució d'aquests paràmetres haurà de ser clarament apreciable a l'observador.
- La morfologia final del talús residual anomenat "morro este", s'haurà d'adequar als paràmetres dels fronts finals de restauració que el limiten per tal de reduir l'impacte paisatgístic que suposen les seves dimensions.
- La planta de tractament mineral no es podrà reubicar o traslladar a zones on es trobi limitada per fronts ja restaurats atès que el seu funcionament (emissions i trànsit de vehicles per les pistes) podrà comprometre l'èxit de la restauració duta a terme.
- No es podran continuar amb les tasques d'explotació i/o restauració a la zona sud fins que no es justifiqui que les emissions acústiques es troben dins els llindars establerts per la normativa vigent.
- Atesos els ritmes de restauració previstos, amb una mitjana de 3.000 m² restaurats cada 5 anys, s'haurà de reajustar el termini de restauració de les fases 9 i 10 en proporció amb la resta de les fases.
- La planimetria del pla de restauració haurà d'incloure un plànol per a cadascuna de les fases previstes (13 en total) i haurà de ser coincident amb el cronograma d'execució, sobretot, pel que fa a la restauració de la plaça de la pedrera.
- La fase 13 de restauració haurà de preveure l'adequació i revegetació de l'àrea afectada per les instal·lacions desmantellades.
- Perquè el procés de revegetació sigui el més efectiu possible i, es dugui a terme una bona integració paisatgística amb l'entorn, es considera necessari que:

1. Les espècies arbòries a plantar tinguin una mida inicial mínima 0,50 metres d'alçada, s'instal·lin tubs protectors davant fauna depredadora així com també l'establiment de garangles per retenir l'aigua de reg o pluja.
2. S'utilitzin tècniques que garanteixen la pervivència de les espècies a llarg termini.
3. No s'utilitzin espècies al·lòctones o invasores.
4. S'haurà de fer un seguiment periòdic mensual per tal de prendre les mesures corresponents en el cas que el projecte de revegetació no estigui obtenint els resultats previstos (substitució de peus morts) .

10. La creació de buits o irregularitats als talussos finals de restauració així com el fet d'incrementar la fracturació de la roca, no podrà comprometre de cap manera la seva estabilitat. En aquest sentit, el seguiment i control de l'estabilitat dels talussos d'explotació i de restauració haurà de quedar reflectit al Pla de Vigilància y Seguiment amb una periodicitat adequada a les possibles situacions d'inestabilitat.

11. Les emissions de pols i renous, tant al camí d'accés a la pedrera com a l'interior de la mateixa, hauran d'estar dins els límits màxims establerts per la normativa vigent.

12. La finalització de cadascuna de les fases de restauració, s'haurà de justificar mitjançant un organisme de control acreditat (OCA) que compleixi el que disposa l'annex III del Reial Decret 975/2009, tal i com es recull a l'article 44 d'aquest.

13. En el cas que l'informe de l'organisme de control o, de l'entitat col·laboradora de la administració (ECA) no sigui favorable, l'autoritat minera haurà d'establir les actuacions immediates que corresponguin per assolir el compliment efectiu del pla de restauració.

14. Tal i com s'estableix a l'article 18.1 del Decret 61/1999, de 28 de maig, d'aprovació definitiva de la revisió del Pla director sectorial de pedreres de les Illes Balears, la devolució de la fiança se formalitzarà per la DG d'Indústria previ informe de la Comissió Balear de Medi Ambient actualment CMAIB, sempre que els treballs de restauració hagin complert els objectius previstos al pla de restauració.

15. En base al que estableix l'article 52.2 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, s'haurà d'informar a la CMAIB respecte a la finalització de cadascuna de les fases de restauració a fi de realitzar les comprovacions que es consideren necessàries per tal de verificar el compliment del condicionat de la DIA.

16. Atès que el pressupost total dels projectes supera la quantia d'un milió d'euros s'haurà de contractar una auditoria ambiental tal i com s'estableix a l'article 29.2 de la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

17. Segons l'informe del Servei d'Estudis i Planificació, de data 18 de novembre de 2019:

Durant el temps que duri l'explotació i la restauració s'han d'adoptar les màximes precaucions per evitar l'abocament de substàncies contaminants (olis, hidrocarburs, etc.) .

El sistema autònom de depuració (la fossa sèptica) no es pot instal·lar al fons del clot. S'ha d'instal·lar a la part alta de la gravera.

El titular del sistema de depuració ha de presentar la comunicació prèvia i la declaració responsable segons especificacions de l'article 80 del PHIB.

Atesa la situació de la gravera i d'acord amb el quadre 26 de l'article 80 del PHIB, el rendiment mínim de la fossa serà el següent:

DBO (% reducció)	DQO (%)	SS (%)
70	75	70

L'evacuació de l'efluent líquid depurat es pot dur a terme mitjançant infiltració per zona verda de, com a mínim, 25 m² per habitant equivalent. Si pot entrar en contacte amb l'ésser humà, es recomana desinfectar-lo (generalment per cloració) .

18. El projecte, adaptat als condicionants de la present declaració d'impacte ambiental, s'haurà de trametre, abans de la seva autorització, al servei d'Assessorament Ambiental, per tal que comprovi que s'han incorporat les modificacions i mesures indicades

B) Informar desfavorablement el projecte de regularització dels establiments de benefici d'aglomerats asfàltics (planta SIM i planta MARINI) de la pedrera Es Coll de Sa Grava de Sant Miquel (núm. 54) , que forma part de les parcel·les 95, 96, 97, 98, 101, 298 i 1014, polígon 11 del terme municipal de Montuïri, promogut per Cantera Gravilla Sant Miquel, S.A., al concloure's que produeixen impactes adversos significatius, atesos els continus incompliments en els valors límits d'emissions (VLE)

Es recorda que:

1.El primer trimestre de cada any s'haurà de presentar un pla de tasques perquè l'autoritat minera competent ho aprovi amb un informe favorable d'una entitat col·laboradora de l'administració, tal i com s'estableix a l'article 44.c) de la Llei 10/2014.

2.No es podrà autoritzar cap fase d'explotació fins que no estigui degudament restaurada la fase anterior tal i com s'estableix a l'article 40 de la Llei 10/2014, d'ordenació minera de les Illes Balears.

3.L'ús d'inerts externs pel rebliment que provenguin de residus de construcció- demolició (RCDs) , desmunts i terres no contaminades, s'haurà de comunicar al Consell Insular de Mallorca tal i com estableix la disposició addicional 3ª del Pla Director Sectorial per a la Gestió

de Residus de Construcció- Demolició, Voluminosos i Pneumàtics Fora d'Ús de l'Illa de Mallorca (BOIB núm. 141 de 23 de novembre de 2002) encara vigent tal i com estableix la disposició derogatòria 2ª del vigent Pla Director Sectorial de Residus No Perillosos de l'Illa de Mallorca (PDSRNPMA, BOIB núm. 81 de 18 de juny de 2019) . També s'haurà de comunicar al Servei de Residus i Sòls Contaminants, d'acord amb l'article 5 de l'ordre APM/1007/2017, de 10 d'octubre (BOE núm. 254 de 21 d'octubre de 2017) .

4.L'autoritat minera haurà de fixar la quantia de la garantia financera pel que fa a la rehabilitació de l'espai afectat i al compliment del pla de restauració aprovat, amb la finalitat de garantir que tercers pugui assegurar la restauració.

5.El projecte de canvi de combustible de les plantes d'aglomerat asfàltic a gas natural (gasoducte) es troba dins l'Annex 1. Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental ordinària segons la Llei 12/2016 d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

Es recomana per a la sembra d'espècies herbàcies que la terra vegetal a emprar es barregi amb una fina capa superficial de terra de zones forestals properes recollida amb cura, preferentment amb mètodes manuals.

Aquesta proposta de DIA s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'obtenció de l'autorització, a més a més compleix el que estableix l'article 12 del PDS de Pedreres de les Illes Balears (aprovat mitjançant Decret 61/1999, de 28 de maig) .

Palma, 19 de març de 2020

El president de la CMAIB

Antoni Alorda Vilarrubias

